

Sygn. akt III AUa 60/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Lena Jachimowska (spr.)
Sędziowie	SSO del. Ewelina Kocurek - Grabowska SSA Antonina Grymel
Protokolant	Ewa Bury

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2012r. w Katowicach

sprawy z odwołania I. F. (I. F.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

przy udziale zainteresowanego S. P.

o objęcie ubezpieczeniem społecznym z tytułu umowy o pracę nakładczą

na skutek apelacji odwołującej I. F.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Bielsku-Białej

z dnia 27 października 2011r. sygn. akt VI U 692/11

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu – Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej do ponownego rozpoznania.

/-/SSO del. E.Kocurek-Grabowska /-/ SSA L.Jachimowska /-/ SSA A.Grymel

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 60/12

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 7 kwietnia 2011r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. stwierdził, iż odwołujący S. P. zgłoszony do ubezpieczeń jako osoba wykonująca pracę nakładczą u I. F., prowadzącej działalność gospodarczą

w G., w okresie od 1 grudnia 2005r. do 28 lutego 2009r. nie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu

i rentowym. W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż S. P. był osobą prowadzącą działalność gospodarczą i w powyższym okresie został zgłoszony przez płatnika I. F. do ubezpieczenia emerytalnego i rentowych, jako osoba wykonująca pracę nakładczą z podstawą wymiaru składek w wysokościach miesięcznie od 40 zł do 380 zł. S. P. nie wykonywał umówionej pracy, która zapewniłaby mu co najmniej połowę minimalnego wynagrodzenia, co nie uprawnia objęcia wykonawcy obowiązkowymi ubezpieczeniami z tytułu pracy nakładczej.

W odwołaniu od decyzji płatnik składek I. F., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, zarzucając iż decyzja została wydana z rażącym naruszeniem prawa, domagała się jej zmiany poprzez uznanie, że S. P. podlegał we wskazanych w decyzji okresach obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako osoba wykonująca pracę nakładczą. Powołując się na wyniki kontroli przeprowadzonej przez organ ubezpieczeniowy w 2007r., wskazywała na prawidłowość zgłoszenia S. P. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania pracy nakładczej oraz wniosła o wezwanie go do udziału w sprawie i przesłuchanie na okoliczność faktycznego wykonywania umowy.

Organ rentowy, w odpowiedzi na odwołanie, wnosząc o jego oddalenie, podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej wyrokiem z dnia 27 października 2011r. sygn. akt VI U 692/11 oddalił odwołanie oraz zasądził na rzecz organu rentowego koszty zastępstwa procesowego.

Z ustaleń Sądu Okręgowego, poczynionych w oparciu o akta organu rentowego i akta kontroli, wynika, iż S. P. był osobą prowadzącą działalność gospodarczą i z tego tytułu podlegał ubezpieczeniom społecznym. Dnia 1 grudnia 2005r. zainteresowany zawarł z J. F., prowadzącą działalność gospodarczą F.H. (...) w G., umowę o pracę nakładczą, ze zgłoszeniem do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tego tytułu od dnia 1 grudnia 2005r. Płatnik składek z tytułu zawarcia tej umowy wykazał za wnioskodawcę podstawę wymiaru składek w wysokości od 40 zł do 380zł.

Płatnik składek J. F., prowadząca działalność gospodarczą F.H. (...) w G. rozpoczęła działalność w październiku 2005r. Przedmiotem działalności J. F. była działalność związana z tłumaczeniami i usługami sekretarskimi, produkcja elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego i produkcja sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych. Organ rentowy przeprowadzał u odwołującej kontrolę w przedmiocie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenie społeczne i innych składek oraz prawidłowości zgłoszeń do ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.

Kierując się powyższymi ustaleniami, Sąd I instancji uznał odwołanie za bezzasadne. Sąd I instancji wskazał, iż sporną kwestią w sprawie było to, czy zawarta między J. F., prowadzącą działalność gospodarczą F.H. (...) w G., a ubezpieczonym S. P., umowa o pracę nakładczą była ważna, mimo, iż strony te same umowy nie realizowały jej postanowień,

a wynagrodzenie, jakie osiągał zainteresowany było niższe niż połowa płacy minimalnej oraz czy organ składkowy, jakim jest ZUS Oddział w B. miał prawo odmówić objęcia korzystniejszym ubezpieczeniem chałupniczym z tytułu zawartej umowy o pracę nakładczą z 1 grudnia 2005r.

Sąd Okręgowy wskazał, iż status prawny umów o pracę nakładczą, prawa i obowiązki stron tej umowy oraz jej treść, reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1975r. w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą (Dz. U. Nr 3, poz.19, z 1976r.), przedstawił na czym polega praca nakładcza i jaki jest jej prawny charakter.

Sąd Okręgowy stwierdził, że zgodnie z § 3 cytowanego rozporządzenia, w umowie o pracę nakładczą strony określają minimalną ilość pracy, której wykonanie należy do obowiązków wykonawcy. Minimalna ilość pracy powinna być tak ustalona, aby jej wykonanie zapewniało uzyskanie co najmniej 50% najniższego wynagrodzenia, określonego przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej wydanego na podstawie art.77

(4) Kodeksu pracy. Obecnie o wysokości minimalnego wynagrodzenia stanowi ustawa z dnia 10 października 2002r. o minimalnym wynagrodzeniu (Dz. Nr 200, poz. 1679 z póź. zm.). Natomiast w świetle art. 83 § 1 k.c., nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie dla pozoru. W myśl art. 68 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. nr 205, poz.1585 z późn. zm.) do zakresu działania ZUS-u należy między innymi realizacja przepisów o ubezpieczeniach społecznych, a w szczególności stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych.

Odnosząc te uwagi prawne do realiów rozpoznawanej sprawy, Sąd I instancji podniósł, iż niekwestionowaną przez żadną ze stron postępowania okolicznością jest to, iż zainteresowany wykonując pracę na rzecz odwołującej nie uzyskał wynagrodzenia w wysokości co najmniej 50% najniższego wynagrodzenia. Ta okoliczność pozwala przyjąć, iż postanowienia umowy o pracę nakładczą nigdy nie były realizowane, gdyż S. P. osiągał wynagrodzenie od 40 zł do 380 zł. Tym samym zagwarantowana w umowie ilość pracy, która umożliwiała wnioskodawcy uzyskanie 50% minimalnego wynagrodzenia, nie została przez cały okres umowy wykonana.

Wskazuje to, w ocenie Sądu Okręgowego, iż przedmiotowa umowa o pracę nakładczą została zawarta dla pozoru, gdyż była wykonywana tylko w niewielkim wymiarze, w żaden sposób nie przystającym do treści jej postanowień. „Zawarcie kwestionowanej przez organ składkowy umowy, w sposób słuszny miało jedynie wywołać mylne przekonanie osób trzecich (ZUS Oddz. w B.), iż strony zawarły i realizowały ważną umowę o pracę nakładczą, z tytułu której ubezpieczony wywodził dla siebie korzystne skutki w sferze ubezpieczeń społecznych”.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w chwili zawierania tej umowy strony tegoż stosunku prawnego miały świadomość, że umowa o pracę nakładczą nie będzie realizowana, akceptując ten stan rzeczy. „Ubezpieczony M. I. jako osoba prowadzącą działalność gospodarczą zawierając przedmiotową umowę stał na stanowisku, iż jedynym celem będzie możliwość podlegania z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym, a nie osiągnięcie wynagrodzenia. Porównanie wysokości wykazywanej za ubezpieczonego podstawy wymiaru składek z najniższą podstawą wymiaru składek, jaką odwołujący się był zobowiązany deklarować z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej wskazuje, iż celem który przyświecał wnioskodawcy, na który cel zainteresowany się zgodził, było tylko obniżenie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej poprzez złożenie pozornego oświadczenia woli w przedmiocie zawarcia umowy o pracę nakładczą.

Przyjąć zatem należy, iż przedmiotowa umowa o pracę nakładczą jest umową nieważną, jako zawartą dla pozoru w rozumieniu art. 83 § 1 k.c. Wprawdzie, w orzecznictwie Sądu Najwyższego pojawił się pogląd, iż wykonywanie umowy o pracę nakładczą, choćby w znikomym, szcątkowym stopniu, nie daje podstaw do uznania jej za czynność prawną zawartą dla pozoru (wyrok z dnia 19 stycznia 2010r.

I UK 261/2009 Lex nr 577825, w którego uzasadnieniu Sąd Najwyższy wyraźnie zaznaczył że nie podziela poglądu wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2008r., III UK 74/07), to jednak ostatecznie i tak przyjęto, że brak pozorności umowy o pracę nakładczą nie wyklucza badania, czy jej zawarcie nie zmierzało do obejścia prawa, przez co jest nieważna (art. 58 § 1 k.c.).

Problem ten nie ma jednak większego znaczenia w praktyce, gdyż zarówno w razie pozorności umowy, jak i w przypadku zawarcia jej w celu obejścia prawa, występuje identyczny skutek w postaci nieważności czynności prawnej i nie wywoływanie przez taką umowę skutków prawnych w sferze ubezpieczeń społecznych (wyrok S.N. z dnia 17 kwietnia 2009r. I UK 314/08 OSNP 2010/21-22/272). Innymi słowy, umowa o pracę nakładczą, której stroną był odwołujący się jako nieważna z mocy prawa, nie była dla niego tytułem ubezpieczenia społecznego w okresie wskazanym w decyzji organu rentowego, niezależnie od tego, czy powinna być zakwalifikowana jako czynność prawna pozorna (art. 83 § 1 k.c.), czy też jako czynność prawna zawarta w celu obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. - vide wyrok S.N. z dnia 26 stycznia 2011r.

I UK 281/10, wyrok S.A. w Katowicach z dnia 11 maja 2011r. III AUa 1881/10). Oznacza to, iż ubezpieczony S. P. w okresie objętym zaskarżoną decyzją nie podlega ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowemu) z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nakładczą z J. F., prowadzącą działalność gospodarczą F.H. (...) w G..

Nadto Sąd Okręgowy stwierdził, iż organ rentowy, z mocy art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, był uprawniony do oceny, czy te umowy wywołują skutki w sferze prawa ubezpieczeń społecznych.

Sąd ten zauważył też, iż ciężar dowodu spoczywa na stronie, która wywodzi dla siebie korzystne skutki prawne. Ani odwołująca, ani zainteresowany nie stawili się na wyznaczone terminy rozpraw celem przesłuchania, dlatego też Sąd, orzekając

w sprawie, oparł się na aktach organu rentowego i oddalił odwołanie z mocy (art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.).

Wyrok w całości apelacją zaskarżyła odwołująca się, płatnik składek - I. F. zarzucając naruszenie prawa materialnego, a w szczególności: art. 83 § 1 k.c., poprzez błędne przyjęcie, że zawarta umowa o pracę nakładczą jest nieważna z mocy prawa albowiem została zawarta dla pozorów oraz § 3 ust.1 i ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1975r. w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą poprzez błędną jego wykładnię. Nadto:

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału, a w szczególności poprzez przyjęcie, że S. P. zawarł umowę o pracę nakładczą z J. F., prowadzącą działalność gospodarczą F.H. (...), podczas gdy faktycznie umowę zawarł z p. I. F. oraz, że strony w chwili zawierania umowy o pracę nakładczą umówiły się bądź co najmniej miały świadomość, że ich oświadczenia woli będą miały charakter pozorny pomimo, iż na podstawie zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego brak jest podstaw do takiej oceny stanu faktycznego,

- niewyjaśnienie wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w tym kwestii: zamiaru stron w chwili zawierania umowy o pracę nakładczą, czy strony faktycznie realizowały umowę, czy nakładca zapewniała odpowiednią ilość sztuk do wykonania pracy nakładczej, przyczyn niewykonywania przez zainteresowanego pracy nakładczej w zakresie uzgodnionym przez strony.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie odwołania, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Rozpoznając apelację, Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja w dążeniu do wzruszenia okazała się skuteczna w stopniu wymagającym wydania orzeczenia kasatoryjnego bowiem Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sporu.

Decydujące znaczenie dla prawidłowego zastosowania lub wykładni prawa materialnego, mają ustalenia faktyczne, a tych, dokonanych przez Sąd Okręgowy nie sposób uznać za niewadliwe. Rozstrzygnięcie sprawy wymagało przed wszystkim ustalenia czy strony umowy o pracę nakładczą z dnia 1 grudnia 2005r.; nakładca I. F. i wykonawca S. P. w postanowieniach umowy określiły minimalny zakres miesięcznej pracy na poziomie gwarantującym wykonawcy uzyskanie co najmniej 50% najniższego wynagrodzenia oraz czy umowa ta była w tym zakresie realizowana, a w konsekwencji, czy stanowi ona tytuł obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych z tytułu wykonywania pracy nakładczej.

Już na wstępie pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, Sąd I instancji wskazał, iż zaskarżona decyzja dotyczy odmowy objęcia zainteresowanego S. P. ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nakładczą zawartej z płatnikiem J. F., prowadzącą działalność gospodarczą F.H. (...) w G.. Tymczasem zaskarżona decyzja jako płatnika składek wskazuje I. F., prowadzącą pozarolniczą działalność

gospodarczą w G. przy ul. (...), co czyni zasadnym zarzut apelacji, wskazującej m.in. na te błędne ustalenie. Dalej, Sąd ten ustala, iż J. F. rozpoczęła działalność w październiku 2005r., zaś z akt kontroli przeprowadzonej u płatnika - I. F. w marcu 2007r. w przedmiocie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne i innych oraz prawidłowości zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego, w szczególności zawartego w nich zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej z dnia 30 listopada 2005r. wynika, iż I. F. rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej od dnia 1 grudnia 2005r., a przedmiotem tej działalności było pranie i czyszczenie wyrobów włókienniczych i futrzarskich oraz wykończenie wyrobów włókienniczych, a w dacie przeprowadzania kontroli - montaż lamp. Z kolei - J. F., jak wynika z ustaleń Sądu I instancji, zajmowała się tłumaczeniami i usługami sekretarskimi, produkcją elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego i produkcją sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych. Te ewidentnie błędne ustalenia wynikły z braku oceny akt przedmiotowej kontroli, mimo iż Sąd Okręgowy uczynił je przedmiotem dowodu (k. 35 a.s.).

Sąd Okręgowy podjął próbę przesłuchania odwołującej się i zainteresowanego w charakterze strony, wzywając ich do osobistego stawiennictwa. Jednakże niestawiennictwo stron spowodowało zaniechanie prowadzenia dalszego postępowania dowodowego i oparcie ustaleń - jak wskazał Sąd Okręgowy - na dowodach zaoferowanych przez organ rentowy, gdyż Sąd I instancji - a potwierdzeniem są jego wywody prawne - pozostawał w błędnym przekonaniu, iż zgromadzony materiał dowodowy jest wystarczający dla dokonania subsumcji ustaleń faktycznych do mającego zastosowanie prawa materialnego.

Bowiem Sąd ten analizując w świetle treści art. 83 § 1 k.c. czy umowa o pracę nakładczą z dnia 1 grudnia 2005r. stanowi dla zainteresowanego uprawniony tytuł ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, uznał umowę za nieważną jako zawartą dla pozoru, stwierdzając, iż „była wykonywana w niewielkim wymiarze, w żaden sposób nie przystającym do treści jej postanowień”, „postanowienia umowy nigdy nie były realizowane, gdyż S. P. osiągał wynagrodzenie od 40 zł do 380 zł”. Pomijając okoliczność, iż Sąd Okręgowy w ogóle nie dysponował ocenioną przezeń umową o pracę nakładczą z dnia 1 grudnia 2005r., to - w sytuacji zgłoszenia zainteresowanego przez płatnika składek do ubezpieczeń społecznych w okresie obowiązywania umowy z podstawą wymiaru składek od 40 zł do 380 zł - konstatacja Sądu, iż zagwarantowana w umowie ilość pracy, umożliwiającą uzyskanie przez zainteresowanego 50% minimalnego wynagrodzenia, nie została przez cały okres umowy wykonana, wskazuje na nieprawidłową wykładnię § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia z dnia 31 grudnia 1975r. w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą (Dz. U. z 1976r. Nr 3, poz.19 ze zm.).

Powołany przepis § 3 rozporządzenia stanowi, iż w umowie o pracę nakładczą strony określają minimalną miesięczną ilość pracy, której wykonanie należy do obowiązków wykonawcy. Minimalna ilość pracy powinna być tak ustalona, aby jej wykonanie zapewniało uzyskanie co najmniej 50% najniższego wynagrodzenia określonego przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej na podstawie art. 77⁴ pkt 1 Kodeksu pracy, zwanego dalej „najniższym wynagrodzeniem”. Przepis ten stanowi warunek konieczny (konstrukcyjny) umowy o pracę nakładczą, odróżniający ją w sposób zdecydowany od pozostałych umów cywilnoprawnych, właśnie z uwagi na cel ustawodawcy, upodobnienia sytuacji prawnej wykonawców do sytuacji prawnej pracowników. Wprawdzie art. 77⁴ k.p. został skreślony przez art. 11 pkt 3 ustawy

z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 ze zm.) z dniem 1 stycznia 2003r., jednakże wedle normy art. 25 powołanej ustawy z dnia 10 października 2002r., ilekroć w przepisach prawa jest mowa

o „najniższym wynagrodzeniu za pracę pracowników” przez odwołanie się do odrębnych przepisów lub do Kodeksu pracy albo przez wskazanie Ministra Pracy

i Polityki Socjalnej, Ministra Pracy i Polityki Społecznej lub ministra właściwego do spraw pracy jako zobowiązanego do ustalania takiego wynagrodzenia na podstawie odrębnych przepisów lub Kodeksu pracy, oznacza to kwotę 760 zł.

Sąd I instancji błędnie za organem rentowym przyjął, iż od dnia 1 stycznia 2003r. najniższe wynagrodzenie zastąpione zostało minimalnym wynagrodzeniem i do wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia odnosił wysokość osiągniętego wynagrodzenia w okresie od 1 grudnia 2005r. do 28 lutego 2009r. przez zainteresowanego S. P..

Zatem przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy zobowiąże pełnomocnika odwołującej się do przedłożenia umowy o pracę nakładczą zawartej przez zainteresowanego z płatnikiem składek - I. F., przesłucha strony tej umowy na okoliczność czy była faktycznie wykonywana, czy nakładca zapewniał wykonawcy ilość pracy w rozmiarze gwarantującym osiągnięcie co najmniej połowy najniższego wynagrodzenia, jeżeli umowa była realizowana, to z jakich przyczyn wykonawca wykonywał umowę w niewielkim zakresie (wynagrodzenie w wysokości 40 zł) oraz ustali (zwracając się o informację do organu rentowego na podstawie miesięcznych raportów ZUS RCA oraz miesięcznych deklaracji ZUS RMUA) wysokość wynagrodzenia w poszczególnych miesiącach wykonywania umowy.

Sąd I instancji oceni czy wskazana przez płatnika składek umowa o pracę nakładczą jako tytuł zgłoszenia wykonawcy do ubezpieczenia emerytalnego

i rentowych jest tytułem uprawnionym. Bowiem nie każda zawarta umowa o pracę nakładczą będzie stanowić tytuł do podlegania ubezpieczeniom społecznym, lecz jedynie taka umowa o pracę nakładczą (czy umowa cywilnoprawna), której konstrukcyjne cechy (elementy) strony uzgodniły i faktycznie realizowały.

Oceny, iż tytuł obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych stanowi tylko taka umowa o pracę nakładczą, która realizowana jest w rozmiarze gwarantującym uzyskanie wynagrodzenia w kwocie nie niższej niż połowa najniższego wynagrodzenia, o którym traktuje § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1975r. w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą, nie zmienia fakt, iż dopiero z dniem 1 marca 2009r. ustawodawca znowelizował art. 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wprowadzając do niego ust. 2b, skoro prawo do wyboru tytułu ubezpieczenia dla osób prowadzących jednocześnie pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych ustaw i wykonujących jednocześnie pracę nakładczą uzależnił on od wykazania podstawy wymiaru składki z tytułu pracy nakładczej w wysokości wyższej niż co najmniej połowa najniższego wynagrodzenia, o którym traktuje § 3 ust. 1 powyższego rozporządzenia, bowiem nie niższej od obowiązującej tę osobę najniższej podstawy wymiaru składki dla osób prowadzących pozarolniczą działalność (zgodnie z art. 18 ust. 8 - 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy).

Wprawdzie w polskim systemie prawnym obowiązuje swoboda umów - na którą skarżący powoływał się w postępowaniu pierwszoinstancyjnym - to jednak podkreślić należy, iż wyrażona w art. 353¹ k.c. charakteryzująca prawo zobowiązaniowe, zasada wolności umów doznaje ograniczeń w zakresie treści i celu umowy ze względu na właściwość (naturę) stosunku prawnego, ustawę oraz zasady współżycia społecznego, z którymi nie mogą one pozostawać w sprzeczności. Ze względu na te ograniczenia, niedopuszczalne jest takie ukształtowanie przez strony treści stosunku zobowiązaniowego lub jego celu, które prowadziłyby do naruszenia przepisów ustawowych o charakterze iuris cogentis. Podstawę oceny, czy strony przy ukształtowaniu treści stosunku zobowiązaniowego nie przekroczyły dozwolonej swobody umów, co do kwestii regulowanych dyspozytywnie, stanowi przepis art. 353¹ k.c., mający charakter ogólnej normy kompetencyjnej. Ocena, czy ustalenie treści stosunku zobowiązaniowego lub jego celu jest dopuszczalne w odniesieniu do zagadnień, które ustawa normuje w sposób imperatywny, musi opierać się na konkretnych przepisach ustawy (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2001r., OSNC 2001, nr 9, poz. 138) lub przepisach wykonawczych do ustawy, takich jak przepis § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia z dnia 31 grudnia 1975r.

w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą, stanowiący warunek konieczny (konstrukcyjny) umowy o pracę nakładczą, odróżniający ją

w sposób zdecydowany od pozostałych umów cywilnoprawnych - właśnie z uwagi na cel normodawcy upodobnienia sytuacji prawnej wykonawców do sytuacji prawnej pracowników.

Uwzględniając powyższe, Sąd Apelacyjny z uwagi na konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, po myśli art. 386 § 4 k.p.c., orzekł kasatoryjnie.

/-/SSO del. E.Kocurek-Grabowska /-/ SSA L.Jachimowska /-/ SSA A.Grymel

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR